

„Нека не ви очудва, продължава той, ако ви кажа, че додѣто прѣди 6—8 години не се знаеше що е е българинъ, днесъ, обаче, има поселения, съ по 5 до 10 хиляди души само въ едно мѣсто...“

Какви сж чудесата на Америка — това знаемъ, и но че едно отъ тѣхъ е гдѣто се чуло тамъ името българинъ, въроятно споредъ тоя писачъ, вмѣнимо като културенъ активъ на самата българщина — тава не ни бѣше извѣстно. (По-интелигентната американска маса, запознатата съ аферата на Miss Stone прѣзъ врѣме македонското възстание, счита всички българи за бриганти).

Пролога, обаче, отъ възхищенията се [завършва съ епилогъ на поразителни изповѣди. Тукъ се описватъ, както вече цитирахме по-горѣ, българскитѣ жертви въ фабриkitѣ, въ минитѣ и подъ колелата на желѣзницитѣ. „Голѣмъ брой, пише горния българинъ, оставатъ живви, ала безъ кракъ, ржка или очи, които не мили и недрагги се влачатъ изъ Америка безъ помощъ“ ... (ср. „Прѣпоорець“, 12 октомври 1910, стр. 2).

Не трѣбва да забравяме, че мнозина емигранти още прѣди да влѣзатъ въ „обѣтованната земя“, по горѣизложени причини, оставатъ безъ всѣкакви срѣдства за завръщане и ставатъ товаръ на нашитѣ легации и консулства, възнъ отъ нерѣдкитѣ разправии съ мѣстни власти и транспортни дружества. Нѣмамъ на ржка всички опраавдателни разписки отъ горнитѣ ни учрѣждения за даденно число години за да посоча каква внушителна сума държавата ни трѣбва да жертва за удимени разходки и авантюри, неизнесни както за самата ней, тѣй и за саамитѣ ѣ поданници-емигранти.

Трѣбва ли най-послѣ да изтъкна какво губи държавата ни въ военно отношение съ тия срѣднѣо 100000 ежегодни емигранти между 18 и 45 годишна възраст, най-здрави и благонадѣждни синове на родината си, отсѣтствующи отъ България по 2, 3, 5 и т. н. години,